boven- en buitenbudgettaire activiteiten. Dat risico doet zich dus niet voor.

Het helemaal instellen van flexibele werktijden, waarbij OK's en allerlei dure apparatuur niet slechts 40 of 60 uur per week maar bijvoorbeeld twee keer zo lang ter beschikking zijn, vormt een heel moeizaam gesprek. Dat is niet helemaal ten onrechte, omdat de loonkosten, gezien de bepalingen in de CAO, wel heel sterk oplopen als je mensen op ongebruikelijke uren laat werken. Het gaat dan om chirurgen en OK-personeelsleden die gewone dagwerktijden hebben. Men zal vragen waarom die kosten nu dan wél oplopen. Ik heb kennis genomen van een paar voorbeelden. Daarbij ging het vaak om één of twee zaterdagen om even een lijstje van mensen met voetbalknietjes en dergelijke weg te werken. Men vindt het wel attractief om zo'n eenmalige inspanning te doen. Dat is echter iets anders dan het introduceren van systematische flexibele werktijden en lange bedrijfstijden.

Vragen van het lid Van Dijke aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, over **de naleving van de Wet afbreking zwangerschap**.

□

De heer **Van Dijke** (RPF): Mijnheer de voorzitter! De Wet afbreking zwangerschap beoogde een aantal zaken. Ten eerste het recht van de vrouw op hulpverlening, in casu abortus. Ten tweede adequate rechtsbescherming van het ongeboren menselijke leven. Ten derde het tegengaan van illegale abortussen en het beperken van het aantal abortussen.

Hoe men ook over abortus mag denken ± het standpunt daarover van de RPF is helder ± ten aanzien van het derde punt is er mijns inziens sprake van brede overeenstemming in dit land. Zowel principiële voorstanders als principiële tegenstanders van een abortus wensen het aantal abortussen zoveel mogelijk te beperken. De WAZ kent een aantal bepalingen die daartoe dienen: abortus is slechts geïndiceerd in een noodtoestand; vijf dagen bedenktijd; het aanbieden van een alternatief. Deze bepalingen kunnen vrouw en arts wellicht op andere gedachten brengen. De desbetreffende voorwaarden zijn verplicht gesteld. Er staat zelfs een strafbedreiging op. Inmiddels is duidelijk dat van de naleving van de desbetreffende bepalingen niet veel terechtkomt. Daarmee sneuvelt een aantal doelstellingen van de Wet afbreking zwangerschap, namelijk die van een adequate bescherming van het ongeboren leven en het zoveel mogelijk terugdringen van het aantal abortussen. Dit beeld werd door de televisie-uitzending van EO Tijdsein gisteravond bevestigd. Hetgeen daarbij naar voren werd gebracht, is voor mijn fractie aanleiding om de minister een aantal vragen te stellen.

Is de minister van oordeel dat nalatigheid met betrekking tot de naleving van de in de wet geformuleerde voorwaarden waaronder tot een abortus mag worden overgegaan, ontoelaatbaar is? Wat gaat de minister doen om tot een adequate naleving van de wet te komen? Hoe beoordeelt de minister de verschillende motieven die aan een abortusverzoek ten grondslag liggen? Onder die motieven valt het in de publiciteit genoemde voorbeeld van het op skivakantie gaan.

De minister heeft naar aanleiding van de recente discussie over prenataal onderzoek gezegd dat rood haar of de voorkeur voor een bepaald geslacht geen reden voor een abortus mag zijn. Deelt de minister de opvatting dat een inhoudelijke toetsing van de motieven die aan een abortusverzoek ten grondslag liggen, derhalve noodzakelijk is?

Is de minister met mij van oordeel dat de artsen die aan een abortus provocatus hebben meegewerkt zonder dat aan de in de wet genoemde randvoorwaarden is voldaan, strafwaardige feiten hebben gepleegd en dat deze artsen vervolgd dienen te worden?

Geldt dat ook voor de vrouwen die onder die omstandigheden tot een abortus overgingen?

Kunnen en zullen maatregelen worden getroffen tegen klinieken die de Wet afbreking zwangerschap niet zorgvuldig naleven en wordt daarvan de vergunning ingetrokken?

Is de minister bereid de Kamer een evaluatie voor te leggen en daarover met de Kamer te debatteren?

□

Minister **Borst-Eilers**: Mijnheer de voorzitter! Ik begrijp dat de heer Van Dijke deze vragen stelt naar aanleiding van de televisie-uitzending van gisteravond, die hij ook noemde. Voor mij is deze uitzending en de wijze waarop die tot stand is gekomen, niet een dusdanige bron dat ik op grond daarvan nu al direct allerlei conclusies wil trekken en allerlei maatregelen wil nemen. Wel is de discussie die op grond daarvan weer gaande is en die af en toe al gaande was, voor mij voldoende aanleiding om met de inspectie te bespreken op welke wijze zij gaat kijken naar de vigerende praktijk van de Wet afbreking zwangerschap. Ik zeg dat gaarne toe. Ik zal de inspectie vooral de vraag meegeven, te onderzoeken of de wet al dan niet correct wordt nageleefd en, zo niet, op welke punten die wet niet correct wordt nageleefd. Na ommekomst van de conclusies van de inspectie zal ik die uiteraard aan de Kamer voorleggen en met de Kamer bespreken.

Op de vraag van de heer Van Dijke of ik van oordeel ben dat nalatigheid ontoelaatbaar is, kan ik als volgt antwoorden. Wij hebben wetten met de bedoeling dat ze worden nageleefd. Het niet naleven van wetten moet dan ook niet toegelaten worden.

Op de vraag over mijn beoordeling van de motieven wil ik niet inhoudelijk ingaan. De systematiek van de Wet afbreking zwangerschap is zo dat wij alleen spreken over noodsituaties. In de wet wordt uiteengezet waarom daarvoor gekozen is. Het gaat dan in eerste instantie om de vraag of de vrouw in een noodsituatie verkeert. Daarover heeft de arts met haar een gesprek en als de vrouw van oordeel is dat haar noodsituatie, waar die ook het gevolg van is, niet op een andere wijze kan worden beëindigd dan door het afbreken van de zwangerschap, dan komt die beslissing aan de orde. Het is dus niet aan mij of aan ons ± voor die wetssystematiek is immers gekozen ± maar aan de gesprekspartners, de arts en de vrouw, om die inhoudelijke motieven nader te beoordelen.

In antwoord op de vraag over de toetsing, kan ik zeggen dat de arts de motieven inhoudelijk toetst.

Voor de vraag of artsen die zich niet houden aan de regels van de

Wet afbreking zwangerschap strafwaardig zijn, kan ik kortheidshalve naar de wet zelf verwijzen.

De laatste vraag, of ik bereid ben om een evaluatie, waartoe ik de inspectie zal uitnodigen, aan de Kamer voor te leggen, heb ik al bevestigend beantwoord.

□

De heer **Van Dijke** (RPF): Mijnheer de voorzitter! Ik dank de minister voor haar toezegging om te komen tot een evaluatie en een discussie met de Kamer. Is de minister met mij van oordeel dat een evaluatie niet kan plaatsvinden omdat de inhoudelijke toetsing van de aanvraag niet kan plaatsvinden omdat een en ander in de anonimiteit plaatsvindt en er derhalve niet beoordeeld kan worden in hoeverre recht wordt gedaan aan de ook door de wet bedoelde beschermwaardigheid van het ongeboren leven?

Kan de minister mij een verklaring geven voor het feit dat van alle abortusverzoeken die er zijn gedaan, bij mijn weten in elk geval niet æÂeÂn ertoe heeft geleid dat, in de afweging van de belangen, voor het leven van het kind werd gekozen?

Kan de minister mij een verklaring geven van het feit dat een abortuskliniek papieren laat circuleren waarop een verzoek kan worden gedaan en waarop bovenaan staat: ik wil wel een gesprek of ik wil geen gesprek? Het niet hebben van een gesprek is toch tegen de wet? Wil de minister deze praktijk aan banden leggen?

Voorzitter! Alle medische handelingen moeten inzichtelijk gemaakt worden voor toetsing. Zelfs bij euthanasie is zulks vereist. Waarom dan niet het handelen van de arts bij abortus meer inzichtelijk gemaakt? Erkent de minister, dat binnen het kader van de WAZ een adequate inhoudelijke toetsing en controle en dus een handhaving van de desbetreffende bepaling niet goed mogelijk is? Wil de minister daarop ingaan?

Voorzitter! Het is een beetje curieus, maar ik wil ook een vraag stellen aan collega Van Boxtel. Zeer welingelichte kringen hebben mij te kennen gegeven, dat de heer Van Boxtel als enige een bandopname van de uitzending heeft gezien. Hij kon daarvan kennis nemen voordat de rechter tot een uitspraak kwam. Als de heer Van Boxtel nu zo'n uitzending ziet, gaat er dan bij hem geen lichtje branden om de vraag te stellen of wij aan deze praktijken niet eens wat zouden moeten doen?

□

Minister **Borst-Eilers**: Mijnheer de voorzitter! De heer Van Dijke stelt hier, dat bij alle abortusverzoeken nooit wordt gekozen voor het belang van het kind; met andere woorden, dat alle abortusverzoeken zonder meer gehonoreerd worden. Dat feit kan ik op dit moment bevestigen noch ontkennen. Ik heb verwezen naar mijn verzoek aan de inspectie om na te gaan hoe de praktijk op dit moment is en daarmee zal ook op die vraag een antwoord worden gegeven.

Wat betreft de opmerkingen over het gesprek, ben ik van mening dat wij de dingen ook niet teveel uit de context moeten lichten. Er is een briefje over een gesprek en, voor zover ik daarover geÈnformeerd ben, betreft dit vaak het moment waarop de vrouw uiteindelijk komt voor de ingreep. Daaraan is een en ander vooraf gegaan. Ik wil echter geen discussie aangaan op grond van hear-say-informatie.

Wat betreft het niet inzichtelijk zijn en de vraag hoe de inspectie bij een anonieme registratie erachter kan komen hoe het gaat, kan ik het volgende antwoorden. De inspectie kan ter plekke inspecteren. Zij hoeft daarbij niet met een verborgen camera te werken maar kan daarbij gewoon de eigen ogen gebruiken. Iedereen in de gezondheidszorg is eraan gehouden om alle vragen van de inspectie te beantwoorden. Hoewel de registratie van de zwangerschapsafbreking anoniem is en de inspectie in het jaarverslag ook alleen maar cijfers kan presenteren, kan zij bij haar inspectie in de ziekenhuizen en instellingen wel degelijk precies zien wat er gaande is. Zij kan alles te weten komen wat zij te weten wil komen. Overigens blijkt uit de jaarlijkse cijfermatige rapportages van de inspectie, dat het aantal abortusgevallen niet groeit en dat het aantal abortusgevallen in Nederland nog steeds het laagst is ter wereld. Dat geeft toch een zekere indruk van hoe terughoudend Nederlandse vrouwen met deze maatregel omgaan. Er is geen sprake van dat Nederlandse vrouwen in het algemeen dit als anti-conceptiemethode gebruiken. Ik ben ook trots op dat laagste cijfer; dat moeten we ook zo houden. Uit de cijfermatige ontwikkelingen heeft de inspectie ook geen aanleiding gevonden om actief te gaan inspecteren. Maar de inspectie zal op mijn verzoek hier induiken en ik zal de Kamer hierover volledige duidelijkheid geven.

□

De heer **Van Boxtel** (D66): Voorzitter! Inmiddels is mij gebleken dat ik niet de enige ben geweest die voor de uitspraak van de rechter de band heeft gezien. Ik treed hier niet in het oordeel van de rechter ± wij hebben een scheiding der machten ± maar mijn persoonlijke indruk van die compilatie is niet dat hieruit nu een zeer schokkend beeld over de Nederlandse abortuspraktijk valt te destilleren. Ik wil de woorden van de minister graag hier herhalen, namelijk dat ik er trots op ben dat wij met de huidige WAZ het laagste abortuscijfer ter wereld hebben. Ik ben blij met de toezegging van de minister, dat zij met de D66-fractie van mening is dat de wet in ieder geval naar de geest moet worden nageleefd. Er komt een evaluatie, die natuurlijk altijd alle waarborgen voor anonimiteit en bescherming van de privacy in acht moet nemen. Dat gebeurt ook bij euthanasie.

□

De heer **Janmaat** (CD): Mijnheer de voorzitter! De minister maakte al een internationale vergelijking. Nu is het begrip ''noodsituatie'' in onze wet neergelegd en toch sterk cultureel bepaald. Kan de minister aangeven of de interpretatie van dat begrip ten aanzien van de diverse in ons land voorkomende culturen gelijk is? Of is het mogelijk een meer westerse uitleg? En geldt het dienaangaande dan ook voor de desbetreffende bevolkingsgroepen?

□

Minister **Borst-Eilers**: Voorzitter! Er is in het voorkomen van het aantal verzoeken om zwangerschapsafbreking enig verschil tussen vrouwen die hier in Nederland geboren en getogen zijn en de vrouwen die later tot onze bevolking zijn toegetreden. Vooral in het begin is er onder migrantenvrouwen een iets hoger abortuscijfer. Sommige van die vrouwen komen uit een cultuur waar,

in tegenstelling tot hetgeen in onze cultuur gebruikelijk is, abortus eigenlijk nog een van de anti-conceptiemethoden is. Wij zien gelukkig een snelle aanpassing, ook al omdat met name in de richting van allochtone vrouwen heel actief voorlichting wordt gegeven over anti-conceptiemethoden. Ook deze vrouwen zijn heel blij met het bestaan van deze methoden en met de makkelijke toegankelijkheid daarvan. Zij meten zich op dit punt dan ook het Nederlandse gedragspatroon snel aan en voegen zich op die manier in onze statistieken.

□

Mevrouw **Soutendijk-van Appeldoorn** (CDA): Mijnheer de voorzitter! Het zal duidelijk zijn dat naar onze mening in de publiciteit gekomen gronden als de wintersportvakantie geen noodtoestand zijn als bedoeld in de wet. De wet kent een aantal controlemechanismen, waaronder de jaarlijkse rapportage. Ik ben blij dat de minister nu toezegt dat zal worden nagegaan in welke opzichten de wet nog voldoet aan de destijds geformuleerde criteria. Ik vraag haar vervolgens of zij van mening is dat de inspectie, door jaarlijks de cijfermatige rapportage niet te laten vervolgen door een inhoudelijke rapportage, te kort is geschoten in haar taak. Immers, er zijn in het verleden een aantal signalen geweest waaruit bleek dat aan de in de wet geformuleerde randvoorwaarden niet werd voldaan. Ook wil ik de minister vragen op welke termijn zij met de nu door haar toegezegde rapportage denkt te kunnen komen.

□

Minister **Borst-Eilers**: Mijnheer de voorzitter! Ik begin met de termijn waarop de inspectie met de rapportage kan komen. Ik denk dat de inspectie daar niet zo heel lang over hoeft te doen. De rapportage zal in ieder geval dit jaar komen. Ik weet niet met absolute zekerheid of dat voor het zomerreces zal zijn, maar ik wil daar wel naar streven.

Is de wintersportvakantie wel of niet een noodsituatie? Wat ik betreur van de uitzending en de conclusies die daarin worden getrokken, is dat de dingen heel makkelijk uit hun verband worden gehaald. Er is toch sprake geweest van een gekunstelde situatie, van iemand die gesimuleerd heeft. Dat is in een van de klinieken trouwens ook als zodanig herkend. Het lijkt alsof het alleen ging om een skivakantie, punt uit. Maar in het werkelijke leven kan iets als een verblijf buitenslands best eens een element zijn, zij het in een veel bredere context. Ik denk dat het ook zo beoordeeld moet worden.

Ik denk niet dat de inspectie in het verleden te kort geschoten is. De inspectie heeft wel degelijk een aantal signalen over allerlei punten die in de gezondheidszorg misschien niet helemaal lopen zoals de bedoeling is, regelmatig verzameld. De inspectie is daar heel alert op. Zij heeft ook een aantal thematische inspecties in haar werkprogramma. De inspectie had zelf ook al de naleving van de Wet afbreking zwangerschap geÏdentificeerd als een thema waarnaar eens moest worden gekeken. Dit brengt dus eigenlijk een versnelling in het gedrag. Het is niet zozeer de enige aanleiding. Daaruit blijkt ook al dat de inspectie haar taken heel conscieÈntieus en goed opvat.

□

De heer **Van der Vlies** (SGP): Voorzitter! De vraag naar de evaluatie van de Wet afbreking zwangerschap heeft natuurlijk een historische context. Er is regelmatig om verzocht en er is ook een discussie over gevoerd. Maar daar kom ik nu niet op terug. Het is nu wel wrang deze discussie onder ogen te moeten zien. Bepaalde motieven lijken te worden aangevoerd om voor een abortus in aanmerking te komen. Het is goed dat de minister een evaluatie toezegt, maar dan moet wel helder zijn wat de vraagstelling van de inspectie aan de verschillende klinieken en instellingen met een abortusvergunning is. Wil de minister de Kamer mededelen hoe die vraagstelling eruit zal zien? Zal zij via de inspectie ook de vraag doen voorleggen hoe het komt dat het aantal abortussen in ons land niet daalt. Het is inderdaad waar dat het aantal abortussen in ons land lager ligt dan elders, maar het zou nog lager moeten. Die ontwikkeling is nog altijd niet waar te nemen. Hoe is dat nu te verklaren? De minister zei zoeÈven: ik ben trots op dat aantal, en dat moet vooral zo blijven. Dat zal zij niet letterlijk hebben bedoeld. Het aantal moet omlaag.

□

Minister **Borst-Eilers**: Voorzitter! De heer Van der Vlies formuleerde een doelstelling die ik graag met hem wil delen. Onder vrouwen die van meet af aan in Nederland gewoond en geleefd hebben, die helemaal in onze cultuur thuis zijn en die ook weten hoe zij aan goede anti-conceptiemiddelen kunnen komen, begint zich blijkens de laatste cijfers van de inspectie al een lichte daling van het aantal abortussen af te tekenen. Dat is een ontwikkeling in de goede richting. Dit betekent ook dat er nog steeds een toenemende openheid is over anti-conceptie en een toenemend gebruik van anti-conceptiemiddelen, met als gevolg het afnemen van het aantal zwangerschapsafbrekingen.

□

De heer **Schutte** (GPV): Mijnheer de voorzitter! Bij de totstandkoming van de Wet afbreking zwangerschap hebben twee doelstellingen centraal gestaan: de positie van de vrouw die een noodsituatie als zodanig ervaart en de positie van het ongeboren kind, van het leven dat beschermd moet worden. Moet ik uit het antwoord van de minister op de vragen van de heer Van Dijke begrijpen, dat zij zegt dat het systeem van de wet zodanig is dat uiteindelijk toch de overtuiging van de vrouw, dat sprake is van een noodsituatie die via abortus beÈindigd moet worden, doorslaggevend is?

Mijn tweede vraag is of de minister kan toezeggen dat bij het onderzoek van de inspectie ook aandacht wordt besteed aan het voorlichtingsmateriaal dat door klinieken, Stimezo en dergelijke wordt verspreid. Wordt bezien of de inhoud van dat materiaal in overeenstemming is met letter en strekking van de wet?

□

Minister **Borst-Eilers**: Voorzitter! Dat laatste punt zal zeker onderdeel van het onderzoek van de inspectie uitmaken.

Op de eerste vraag van de heer Schutte antwoord ik het volgende. De heer Van Dijke noemde in het begin van zijn interventie drie elementen: de noodsituatie, de vijf-dagentermijn en het moeten

aanbieden en bediscussiëren van alternatieven. Vooral de laatste twee zaken, de bedenktijd en de alternatievendiscussie, geven aan dat het belang van het kind in de wet wel degelijk overeind staat. Als men de wet correct naleeft, wordt ook aan het belang van het kind aandacht geschonken. In de wet staat immers dat de afbreking van zwangerschap pas aan de orde komt als blijkt dat voor de noodsituatie geen enkele andere oplossing bestaat. Met al deze formuleringen is het des te belangrijker dat men de wet ook daadwerkelijk naar deze geest naleeft.

De **voorzitter**: Ik stel voor, dat wij nu overgaan naar de volgende vragenreeks.

De heer **Van Boxtel** (D66): Voorzitter! Ik had mijn hand ook nog opgestoken. Ik heb nog geen vraag gesteld.

De **voorzitter**: Nee, maar er zijn er meer die nog geen vraag gesteld hebben. Er is echter nog een vragenreeks aangekondigd, en over een minuut of zeven is het vragenuur afgelopen.

De heer **Van Boxtel** (D66): Maar ik heb mij gewoon gemeld.

De **voorzitter**: Ik pas het Reglement van orde toe. Anders bestaat het risico dat mevrouw Dijksma haar vragen niet kan stellen. Ik stel daarom voor dat wij nu overgaan tot de vragen van mevrouw Dijksma.

Daartoe wordt besloten.

Vragen van het lid Dijksma aan staatssecretaris Netelenbos van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, over **mogelijke seksuele intimiteiten van een leraar met leerlingen op een school in Amersfoort**.

□

Mevrouw **Dijksma** (PvdA): Voorzitter! Wij zijn de afgelopen dagen opgeschrikt door berichten over seksueel misbruik op scholen, wat soms lange tijd, zoals in Amersfoort het geval is, stilgehouden is. Dat is vreselijk voor de jonge mensen die hiervan het slachtoffer zijn geworden. Tegelijkertijd rijst de vraag: hoe is het mogelijk dat zoiets in Nederland zo lang stil blijft? Daarom heb ik de volgende vragen aan de staatssecretaris.

Heeft de schoolleiding van de scholengemeenschap Guido de Brés in Amersfoort strafbare feiten in de doofpot gestopt nadat de dader ontucht had toegegeven? Is er aangifte gedaan van een strafbaar feit, wanneer en door wie?

Deelt zij de mening dat de positie van onderwijsgevenden ten opzichte van leerlingen dermate door machtsverschillen wordt beïnvloed dat seksuele contacten van onderwijsgevenden met aan hen toevertrouwde leerlingen zonder meer ongewenst en wellicht ook schadelijk zijn?

Zou de schoolleiding in de toekomst in een dergelijk geval niet medeplichtig aan een strafbaar feit behoren te worden gesteld?

Deelt de staatssecretaris de mening dat voor alle scholen, ook de bijzondere scholen, een meldplicht zou moeten gelden bij ontdekking van ontucht van docenten met leerlingen?

Kunnen wij, alles welbeschouwd, constateren dat er sprake is van lacunes in de wetgeving?

Is er aanleiding om in de curricula van lerarenopleidingen aandacht te besteden aan deze zaken?

□

Staatssecretaris **Netelenbos**: Voorzitter! Ik dank mevrouw Dijksma voor de door haar gestelde vragen. Ik ben het met haar eens dat wij, zoals zij aan het begin van haar inbreng zei, allen zijn opgeschrikt door de incidenten die in de afgelopen weken naar voren zijn gekomen. Zij vroeg of het zo is dat het stil houden hiervan heeft geleid tot extra problemen en of het hier inderdaad in de doofpot is gestopt. De constatering dat hier ernstige seksuele misdrijven in de doofpot zijn gestopt, is natuurlijk aan het openbaar ministerie. Wij kunnen echter wel stellen dat het schoolbestuur en de schoolleiding niet adequaat hebben geopereerd. Die constatering heb ik zelf in het openbaar getrokken; anderen trekken die nu ook, zoals de ouderraad van de betrokken school.

In de wet is geregeld dat ambtenaren in de zin der wet aangifte moeten doen wanneer er sprake is van het vermoeden van het gepleegd zijn van een misdrijf. Het gaat natuurlijk altijd om een vermoeden. Wanneer er aangifte is gedaan bij de politie, worden vervolgens de noodzakelijke stappen gezet. Nu is het de vraag of dit ook geldt voor het bijzonder onderwijs, waar de schoolleiding en de docenten van zo'n school geen ambtenaar zijn in de zin der wet. Uit het Wetboek van Strafvordering blijkt niet eenduidig of je moet stellen dat een en ander al geregeld is of dat er sprake is van ten minste een verschil in behandeling tussen het openbaar en het bijzonder onderwijs. Het laatste vind ik niet goed. Ik vind dat je openbaar en bijzonder onderwijs gelijkelijk moet behandelen in voorkomende situaties. Ik heb de minister van Justitie dan ook gevraagd of zij een antwoord kan geven op de vraag of er sprake is van een lacune in de wetgeving. Ik zal dit verder met haar bespreken en de Kamer van de uitkomst hiervan op de hoogte stellen. Ik kan daar nu nog geen mededelingen over doen.

Mevrouw Dijksma heeft opgemerkt dat er in de relatie leerkracht-leerling altijd sprake is van een ongelijke machtsverhouding. Ik ben dat zeer met haar eens. Dat maakt ook dat de pedagogische opdracht van de school is dat de leraar zich er in zijn of haar rol van leerkracht en opvoeder altijd van bewust moet zijn dat hij of zij grote verantwoordelijkheden draagt ten opzichte van de aan hem of haar toevertrouwde leerlingen. Ik vind dat men zich zeer goed bewust moet zijn van die enorme verantwoordelijkheid. Dat betekent dat je in de school goede afspraken moet hebben over de manier waarop je met elkaar omgaat, de pedagogische opdracht en de manier waarop je met leerlingen omgaat. Incidenten als die waar wij de afgelopen week van gehoord hebben, behoren niet plaats te vinden.

□

Mevrouw **Dijksma** (PvdA): Voorzitter! Ik dank de staatssecretaris voor haar antwoorden. Ik ben blij met haar uitspraak dat er bij het melden van het vermoeden van een strafbaar feit feitelijk geen verschil zou moeten zijn tussen bijzondere en openbare scholen. Wij hebben net gesproken over het belang van het kind. Ik denk dat ook bij een onderwerp als dit het